

Z Květnice do Škvorecké obory podle Výmoly

Květnice, obec s poetickým názvem na hranicích Prahy a Středočeského kraje. Že by se sem hrnuly davy turistů se říct nedá, škoda, Květnice nabízí dávnou a zajímavou historii, klid a pěknou, místy až divokou přírodu. Proto jsme přijeli, **seniorská turistická parta z pražské „jedničky“**.

Kde jinde v Květnici začít než na návsi pod hradem. Je to tak trochu klasika, starší nízká zástavba, návesní rybník, hospoda, kaplička se zvoničkou z roku 1895. Ta je prý dílem škvoreckého stavitele Křováka.



Z návsi je to nejbliž na hrad, chvilku tedy stoupáme k vlastně nejvýznamnější a také nejstarší květnické památce. **Hrad Květnice** zřejmě nechal postavit Pešín, příslušník jedné z pražských patricijských rodin, na konci 14. století. Vzniklo tak opevněné sídlo něco mezi hradem a tvrzí. Zbytky hradu, vlastně jeho základů, jehož nejvýraznějším zbytkem je palác stojí na návrší nad **Mlýnským rybníkem**. Hrad v průběhu staletí měnil několikrát majitele, až konečně v roce 1532 je uváděn jako pustý. Od roku 1987 jsou jeho zbytky chráněny jako **kulturní památka**. Mladší zástavba nad hradem jej ovšem významně poškozují.



Pod hradem není jen Mlýnský rybník ale také pěkně upravený **park Proutnice** s dětským hřištěm a Rybárnou jejíž okolí tvoří společenské a sportovní zázemí obce. Prvně se tady také na lávce setkáváme s historicky zajímavou **řičkou Výmolou**. Ta se svými 33 kilometry pramení mezi Mukařovem a Vyžlovkou a u Čelákovic končí v Labi. Na své pouti protéká mnoha rybníky, energii dodávala vodním mlýnům a i v dnešních dobách odvodňuje významnou část Středočeského kraje. Tok Výmoly probíhá převážně mírně zvlněnou krajinou, přesto na několika místech vytváří zahloubená údolí se zalesněnými prudkými, místy skalnatými svahy.





Sledovat Výmolu je vlastně cílem našeho dnešního putování a není to poprvé, třeba v nedalekých Úvalech jsme začínali na Výmole v hlubokém údolí na hrázi rybníka u starého mlýna. Také v Květnici protéká Výmola krásným rybníkem a pod jeho hrází je výjimečný mlýn s průčelím ve **stylu venkovského baroka**.



Všechno ale mohlo být jinak nebýt dnešního majitele mlýna sochaře **Kryštofa Hoška a jeho rodiny**. Ti venkovský mlýn připomínaný již v 16. století zachránili pro příští generace. Když jej přebírali v sedmdesátých letech minulého století šlo vlastně o ruinu zralou k demolici. Tak ostatně dopadlo i několik z bývalých 11 mlýnů na Výmole. Tady se stal ale zázrak a my bychom se na něj rádi podívali. Od místní paní starostky jsem se dozvěděl, že mlýn není veřejnosti přístupný, že je obydlený sochařem Kryštofem Hoškem. Přesto že jsem pana sochaře Hoška oslovil, až večer před naším výletem vzápětí mi odpověděl:

ale to je moc pěkné, že z Prahy 1 máte výlet až do Květnice, budu ve mlýně zítra, ještě zde navíc probíhá výstava fotografií o ztracených mostech, samozřejmě jste vítáni.

A tak jsme tady před mlýnem a vítá nás majitel mlýna a zve nás dovnitř....



Jsme tak trochu v šoku. Čekali jsme ledaco, ale tak opravený mlýnský areál pozůstávající ze tří budov, mlýna, obytného stavení s ateliérem a velkého sochařského ateliéru z bývalé stodoly, to určitě ne. Neskutečné množství práce rodičů a pana sochaře trvající celá desetiletí. Navíc vše vkusně zařízené a vyzdobené, rodina umělců se nezapře, nechme ale radši „mluvit“ naše fotky.



O záchraně květnického mostu a o tom že se záchranou mlýna začínal jeho otec (s námi na vedlejším obrázku) ve svých devětadvaceti letech.



Sochařský ateliér Kryštofa Hoška ve mlýně a jeho okolí



Loučíme se a připadáme si, jako když odcházíme z návštěvy od dobrých známých. Rodiče pana sochaře i on sám se nám věnovali snad celou hodinu, dozvěděli jsme se vše, co tady za ta léta prožili, co plánují v budoucnu. Třeba instalaci vodního mlýnského kola a i o jejich vazbách na naši Prahu 1.

Všechno někdy končí, stejně tak i návštěva u Hošků, jdeme dál podle Výmoly ta protéká Mlýnským rybníkem a s nejbližším okolím tvoří samostatný biotop. Pěknou loukou vedle mlýna míříme k lávce přes Výmolu. Další šok dnes již druhý. Lávkou odnesla nedávná povodeň leží na suchu na druhé straně vedle pěšiny, kam míříme. Skok přes potok se jeví pro nás jako dost dramatický, náhradní řešení bylo ale jen o málo dramatičtější. Zvládli jsme to a jsme u kýžené lávky, snad se brzy vrátí na své místo. František lávku vyzkoušel alespoň na suchu.



Pokračujeme zalesněným územím a rozsáhlou krásnou loukou jen pár stovek metrů od potoka. Pěšinka přes louku končí na spojení Do Průhonu a na ní po pár minutách jsme na levém břehu Výmoly.



Čeká nás nejdramatičtější a nejobtížnější úsek cesty. Nikdy nevysychající pěšina téměř bezzásahovým biotopem po hraně potoka, padlé stromy, zbytky starých kořenů ale i obrovské staré vrby, topoly a olše, téměř nikým nerušená přírodní paráda, alespoň zatím, v budoucnu ji má přetnout dálniční připojení.



Trochu kluzkého bahna sice povezeme na našich botách do Prahy, zato jsme u významné památky. Tou je dvou obloukový kamenný mostek přes Výmolu.



Teď nás čeká další sportovní výkon vystoupat strmý, vlhký sráz nahoru na most. Podařilo se jen pomocí nastavení trekových holí a vzájemné pomoci. Jsme zdraví a na mostě po němž dnes vede jen turistické stezka, v minulosti šlo asi o některou z významných obchodních cest sever - jih.





Kamenný mostek je stavba ze začátku 19. století prohlášený jako kulturní památka. Na tak malých tocích se něco podobného, velmi nákladného vyskytuje jen zcela výjimečně. Na výstavce ve mlýně jsme u pana Hoška viděli výstavu o záchraně podobných starých mostních staveb. Ten je sám s kolegy z obce iniciátorem jejich záchrany. Jednou z nich je kamenný mostek přímo v Květnici, přes nějž jezdí dokonce autobus. Ten má být zbourán a nahrazen betonovým. Bojují za jeho zachování a prohlášení kulturní památkou.

Cesta z mostu na sever tvoří vlastně rozhraní mezi civilizací a Škvoreckou oborou. Ta je pozůstatkem bývalé obezděné obory pro chov jelenů a daňků zřízené majiteli Škvoreckého panství Lichtenštejn. Do obory jsme vstoupili zbytky ohradní zdi a vydali se ke studánce, která měla být hlavní zásobárnou vody nedaleké tvrze. Altán nad studánkou v pomalu zlátnoucí oboře je naše poslední zastavení.

V Květnici 17. října 2024. Vycházku připravili Mirek a Zdenka Bernátovi, kronika Mirek,

Pořídít obrázky pro kroniku se snažily Lýdie Stoupová a Hana Mašková

